

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 10 frt — kr.
Félévre . . . 5 „ — „
Negyedévre . . . 2 „ 50 „
Egy óra . . . — „ 85 „
Egyes szám ára 4 kr.

Kiadóhivatal:

PÉCSETT. Mária-u. 1. sz.
a kir. itélőtábla épületével szemben,
hová az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó föl-szólások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:

PÉCSETT. Mária-utca 1. sz.

I. EMELET

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kéziratot vissza nem adunk

Hirdetéseket

a kiadóhivatal veszi föl

Kereskedelmi válság.

Pécs, 1896. augusztus-hó 27.

(*) Nem elég, hogy az ország politikai és társadalmi helyzete aggasztó, hogy sujtott termelőink a gabonaárak silánysága miatt kétségbeesve néznek a jövő elé, — most már a vidéki és fővárosi kereskedők köréből is egyre siralmasabb panaszok hangzanak az üzlet pangása miatt. Az üzletmenet mindenütt és a kereskedelem minden ágában a lehető legkedvezőtlenebb, a pénzbehajtás igen súlyos nehézséggel jár, sőt igen gyakran sikertelen marad, ennek nyomában pedig minduntalan szaporodnak a fizetésektelenségek és csőd- esetek. Szóval: a kereskedelmi élet összes nyilvánulásai a legkedvezőtlenebb pangás képét mutatják. Vajjon mi lesz ebből?

Az eddig előfordult kisebb-nagyobb kereskedelmi válságoktól teljesen elütő jellegű ez a mostani pangás. A pénzviszonyokra nem lehet panasz, mert hiszen tavasz óta oly annyira kifejlődött az erők összegyűjtése, hogy a pénzpiacok és az egyes bankok is a legnagyobb pénzbőségben usznak s valósággal küzködnek a hozájuk áramló betétek gyümölcsöző elhelyezésének gondjaival; másrészt pedig olyan politikai események nincsenek, melyek okul szolgálhatnának a kereskedelemben hirtelen hitelbeszűntetésekre s egyéb hasonló válságot előidéző fordulatokra. Ha tehát sem a pénzügyi, sem a politikai viszonyok

nem mondhatók a pangás előidézőjéül, mivel lehet tehát megokolni a jelenlegi állapotot?

A felelet erre csakis egy lehet: általában a mi mezőgazdasági állapotaink az okozói ennek a helyzetnek. S ha jól meg-gondoljuk a dolgot, hát csakhamar meg is találjuk a szoros kapcsolatot ezen az alapon az ok és okozat között. Amit az agrárius nemzetgazdák mindenkor hangoztatnak, hogy tudniillik a mezőgazdaság a forrása Magyarország tevékenységének még a legkülönbözőbb gazdasági ágak elrejtett zugai között is: ez az axióma most fölötte kellemetlen módon, de tényleg a leghatásosabban megtalálja a maga érvényesülését s bizonyosságot szolgáltat önmagának igazolásául.

Mert igenis, a mezőgazdaságban öt év óta tartó, napról-napra súlyosbodó dekadencia az oka a mostani kereskedelmi válságnak. A terményárak rohamos alá-súlyedése, az értékesítésnek ugyszólván a lehetetlenségig való megnehezítése s az állattenyésztést sujtó óriás csapások: valósággal elerőtlenítették gazdáinkat, úgy hogy a legszükségesebb életfentartási eszközök és anyagok fedezésén túl valóban nincsen vásárló képességük. Ez pedig annyit jelent, hogy tízmillió ember szükségleteiben történik megszorítás s tízmillió vásárlóval kevesebb jelentkezik a falusi kiskereskedőnél és iparosnál, mint a közvetítő ke-

reskedelem és az ipari tevékenység hálózat-rendszereinek végállomásainál...

A falusi kiskereskedő és a kisiparos ekként leghálásabb publikumát kénytelen nélkülözni, s elvesztvén maga alól azt a talajt, amely az ő felfelé való kötelezettségeinek alapja volt, természetesen nem tudja teljesíteni ezeket a kötelezettségeket. Ekként megy át a gazda baja a kiskereskedelemre s ennek révén a közvetítés többi ágazataira, miglen a felsőbb rétegekben, ahol a baj jelenségei már nagyobbak, kitörésre jut. Kezdetben szórványosan mutatkozik ez a kitörés, de mindinkább szaporább lesz és végül általánossá fejlődvén, az általános kereskedelmi válság minden prognosztikonjával lép föl.

A jelenségekből ítélve, ilyen kereskedelmi válság előtt állunk mi most, a millennium évében. A mikor százezernyi idegen fordul meg az országban, a mikor egy nagy kiállítás hasznát a legközvetlenebbül kellene éreznünk: ugyanakkor általános panasz hangzik az ország minden részéből a súlyos viszonyok miatt. Eddig csak a gazdák panaszait lehetett hallani, de most már a többi foglalkozási ágak mindinkább növekedő bajai is szaporítják az általános rossz helyzetet.

Nem hivalkodunk jóslási tehetséggel, de azt határozottan merjük állítani, hogy a kiállítás berekesztése után egy nagy és általános gazdasági válsággal kell majd megküzdőnünk.

A „Pécsi Figyelő“ tárcája.

Béni bácsi és a szerzője.

(Intimitások a Vigaszínház új bohózatáról.)

A budapesti lapok színházi rovatában nagyon gyakran olvasok ilyeneket:

„A párisi Figaró írja, hogy Victorien Sardou új darabon dolgozik a Theatre Francais számára. A szenzációs drámák francia nagymestere ezuttal az ókorból merítette tárgyát, de erősen titkolja, hogy melyik lapját ütötte fel az ókori történelemnek. A darab címe is mély titok még.“

Vagy:

„A szenzációs Bisson, mint párisi lapokban olvassuk, a mult héten fejezte be „Egy tucat házasságtörés“ című új bohózatát. A rendkívül mulatságos darabban tizenkét férj szerepel, a ki egytől-egyig szarvakat kap. A darab, mely a jövő évadban fog az Ambigu-ben színre kerülni, tele van a legkacagtatóbb helyzetekkel.“

Avagy:

„Coppée, a hirneves francia költő két hét óta azzal a gondolattal foglalkozik, hogy új darabot írjon. Tárnya még nincs, de a párisi Temps jól értesült forrásból arról értesül, hogy a hirneves szerző a Bretagne ba-

készül utazni, hogy ott tárgyat keressen magának. A darab különben öt felvonásos lírai színmű lesz és csengő jambusokban lesz írva.“

Még-tovább is folytathatnám ezeket a nagyon tanulságos szemelvényeket a francia szerzőkről és megirandó darabjaikról, de be-érem a már leírottakkal és csak a tanulságot akarom levonni belőlük. A tanulság pedig a következő: A budapesti lapok színházi rovatának vezetői a legnagyobb lelkiismeretességel böngészik át napról-napra a francia lapokat, s valóságos véteknek tartanak, ha nem tájékoztatnának bennünket a legapróbb részletek felől, hogy a francia színpad szerzői mit irtak, mit irtak, vagy mit fognak írni?

És a hazai szerzők? Ezek várhatnak, míg darabjaik színpadra kerülnek s ha színpadra kerültek, akkor aztán a legtöbb esetben alaposan lecsépelik őket!

Es a különbség nálunk a francia és a hazai szerző közt.

Eszem ágában sincs állítani, hogy Herczeg Ferenc külön drámáiról Sardounál s hogy Berczik Árpád jobban meg tud kacagtatni bennünket a színházban Bissonnál. Sőt ellenkezőleg! Magam is azt tartom, hogy A dolovai nábob leánya ügyefogyott kis bakfis a Szókimondó asszony-sághoz képest s a Csalj megédess!-nek egyetlen jelenetében aligha nem több kacagtató van, mint Berczik Árpád

összegyűjtött vigjátékjaiban, — de ez semmit sem változtat a fentebbi igazságon.

A hazai színpadi szerző valóságos mostoha gyermeke a sajtónak s nem igen áldoz rá több nyomdafestéket, mint a mennyit egy premiére kritika elfogyaszt, ellenben az idegen szerzők legapróbb dolgai felől a legalaposebben tájékoztatja a hazai közönséget, egészen addig a részletig, hogy pl. Mascagni milyen nyakkendőt visel, mikor komponál.

Ezekben a sorokban meg akarok próbálni ezen a téren egy kis ujtitást. Nem fogok ugyan elmenni a nyakkendő színének részletéig, de becsélni fogok önöknek egyet-mást Béni bácsi-ról és a szerzőjéről.

Utóvégre ha az idegen színpadi szerzőkről annyi mindent megírunk, egy hazai szerző is csak megérdemel talán egy rövidke tárcát. S már csak azért is megírom, mert hátha ezen a téren követőim akad s eszentul valamivel több figyelemmel leszünk az iránt, a minőségre tán gyöngébb valamivel a külföldinél, de a — miénk!

Talán méltóztatnak tudni, hogy Béni bácsi a Vigaszínház legelső eredeti ujdonsága, a mely a napokban került bemutatásra a fővárosnak ebben a legsebbe színházában, s hogy szerzője Beöthy László.

Mint hogy a hazai szerzőnek, mint fentebb már megmondtam, feltétlenül kijár a sajtó részéről egy premiére-kritika s mint.

Azoknak, akik közigazdaságunk ügyeit állásuknál fogva és hivatásszerűleg intézik: hivatalos kötelességük lenne most legalább a tizenkettedik órában a fenyegető veszéllyel igen komolyan foglalkozni. Mert ez a veszély kikerülhetetlenül bekövetkezik s ezért kell, hogy előkészüljünk reá.

Vajjon képes-e felfogni a Bánffy-kormány, hogy mi is az a nagy kereskedelmi válság? Nem igen hisszük, mert éppen azt teszi minden téren, hogy ne csak a gazda, de a kereskedő és iparos is tönkremenjen, mintha csak éppen ez volna a feladata, a hogyan azt bécsi utasítások neki megszabják. Nem gondol ez a gyászos kormány és pártja még most sem egyébre, mint hogy miként csempészsen be magának a jövő parlamentbe minél nagyobb többséget, mely megszavazza az Ausztriába való teljes beolvadást. De ha majd teljes erejével kitör a többi válság közt a nagy kereskedelmi válság is, az nem fogja érintetlenül hagyni sem őt, sem többségét, de még — mást sem...

H i r e k.

Pécs, 1896. augusztus hó 27.

Pórujárt hozomány-vadász.

Egy fiatal földbirtokos a múlt évben megismerkedett egy államhivatalnok gyámleányával, aki ugyan már nem volt fiatal és a rossz nyelvek szerint udvarlótól soha sem tagadott meg egy-egy találkát, de apja után 30.000 frtot örökölt és ez a körülmény birtára a fiatal földbirtokost arra, hogy a leánynak komolyabb szándékkal udvaroljon. Folyton körülötte csapta a szelet, elkísérte a színházba, táncvigalmakra, szép virágcsokrokkal kedveskedett neki és mikor egy kettecskén ültek az árnyékos lugas alatt, égre-földre esküdött, hogy tetőtől-talpig szerelmes a leányba és a legfőbb célja, hogy őt nőül vegye. Egy ilyen szerelmi ömlengés közben a leány egyszer elpirulva mondta tüzes udvarlójának, hogy hát:

— Beszéljen a papával! . . .

Másnap sugárzó arccal állt a gyámszülő

elő s eladta, hogy a leánynyal kölcsönösen szeretik egymást s miután egyedüli vágyuk egymásé lenni, kérte a gyámját, ne tagadja meg tőlük atyai áldását.

A gyám azt hitte, hogy a fiatal földbirtokos duzagdag ember, örömmel fogadta a kérést és kijelentette, hogy részéről készséggel beleegyezik a házasság megkötésébe, tekintse a leányt menyasszonyának s csupán arra kérte, hogy várjanak az eljegyzéssel egy-két napig, mert a felesége csak pár nap múlva érkezik vissza rokonaitól és az ő nyilatkozatát is hallani óhajtja, ami mindenesetre szintén csak kedvező lehet. Tulajdonképen pedig ezt a pár napot arra használta föl, hogy a vőlegényjelöltől közlebbi információt szerezzen. Irt is nyomban egyik jó barátjának, egy községi jegyzőnek, aki a fiatal földbirtokost és ennek anyagi viszonyait nagyon jól ismerte. A jegyző aztán a következő információt adta:

„Kedves barátom! A kértetted körül belül 600 holdra terjedő birtoka cudarul tul van terhelve, úgy annyira, hogy ha adósságait kifizetné, abból a szép birtokból még annyi földje sem maradna, a melyre a maga és a felesége számára egy kis házikót építhetne. Másrészt könyelmű, lump ember, aki addig nem bír a korcamából távozni, míg egy árva fillért érez a zsebében. Meg vagyok győződve, hogy leányodhoz, aki „köztudomás szerint“ atyjától 30.000 forintot örökölt, nem annyira ideális érzelmek, mint inkább anyagi érdekek fűzik. Szóval a kértetted nem más, mint egy megátalkodott hozomány-vadász“

Három-nap múlva a fiatal földbirtokos eljött a határozott válaszáért. A gyám a vőlegény-jelöltet hidegen fogadta, fölmutatta előtte a községi jegyző levelét, aztán kereken kiutasította a házából. Ez azonban nem azon emberek közé tartozik, akik ilyen csekélység miatt zavarba jönnek s mihielyt lábuk alatt ingadozni érzik a talajt, meghunyászkodnak és igyekeznek lehetőleg föltűnés nélkül elpárologni. Ellenkezőleg arra törekedett, hogy amit elvesztett a vámon, rövid idő alatt visszaszerezze a révén. Este pontosan megjelent a lugasban, ahol a leány őt minden nap várta. Kétségbeesett arccal mondta el, hogy ellenségei ármánykodnak ellene, mindenféle rossz hírt terjesztenek felőle s habár ezek semmi alappal sem bírnak, a gyám a pletykának hitelt adott és őt visszautasította.

A leány, akinek a fejét a férfi megle-

hetősen elcsavarta, sirva borult a kedves nyakába, vigasztalta s kijelentette, ha már a sors úgy hozza magával, követni fogja őt még a halálba is. Az ezen nyilatkozatát hátlásan csókolta meg a leány kezét, habár esseágában se volt meghalni. De minek is tenne ilyen bolondot, mikor a leánynak 30.000 frtja van. Hány üveg pezsgőt lehetne ezért inni! Ha főbe lőnék magukat, annak seuki se örülne jobban, mint a gyám, a szép vagyton örököse lenne. Csak azért sem!

Mintha új eszme villant volna meg agyában, hirtelen megkapta a leány derekát, aztán lágy, behizelgő hangon a fülébe sugta: Szökjünk meg! És a leány örömmel fogadta a tervet. Összeszedte a smukkját, a gyám- apja asztalfiókjából kiszedte a pénzkészletet, aztán felmentek Budapestre, megtekintették a kiállítás, az aranykönyvben mint férj és feleség örökítették meg a nevüket és boldogan éltek mindaddig, míg a pénzből és a smukkból tartott . . .

Mikor aztán a készlet elfogyott, a leány alázatos levelet irt a gyámjának, amelyben kérte, hogy engedje őket egybekelni, mert egymás nélkül nem élhetnek. Ilyen előzmények után a gyám kénytelen-kelletlen beleegyezett a házasság megkötésébe: a férfi végre is anyakönyvvezető elé vitte a leányt.

Másnap aztán elment a férj a gyámhoz s eladta, hogy bizony egy pár ezer forinttal tartozik, a váltók rövid idő múlva lejárnak, másrészt ezután komolyan hozzá fog a gazdálkodáshoz, új majort épített, cséplőgépet és sok más gazdasági eszközt óhajt vásárolni s miután pénzzavarban van, nagy szüksége volna arra a kis hozományra, ami — ha jól emlékszik — 30.000 frtot tesz ki. A gyám türelmesen hallgatta végig a kedves vő őszinte vallomását, aztán flegmatikus hangon válaszolt:

— Édes barátom, maga nagyon téved. Igaz ugyan, hogy az az örökség „köztudomás szerint“ 30 000 frt. de amint erről az árvaszéknél meggyőződhetik, a hátramaradt adósság ennél többre rugott, úgy, hogy az elhalt apa helyett, aki nekem fél testvérem volt, saját pénzből fizettem ki ezer forintot.

A férj ezt a kijelentést eleinte csak rossz tréfának tartotta, de mikor meggyőződött arról, hogy minden igaz, 24 órai házasság után megindította a válópert. Indokul főleg azt hozta föl, hogy őt a gyám és ennek nevelt leánya a hozományt illetőleg ravasz fondorlattal tévedésben tartották.

hogy felteszem önökről, hogy elolvassák a lapok premiére kritikáit, nem szándékozom Béni bácsi kritikailag felboncolni s beérem azzal az egyszerű megjegyzéssel, hogy a „Szípkorka család becsületének az óra,“ az eddigi négy előadása után tantieme-kben nagyon szépen hajtott ifju szerzőjének, a mi kritikai nyelven annyit jelent, hogy a darab tele házakat csinál.

Tele házakat pedig csak az a darab csinál, a mely a közönségnek tetszik.

Béni bácsi rövid egy év alatt tehát már a második sikere ennek a fiatal tehetségnek, aki szerkesztőségbeli íróasztala mellől ugyszólva készen pattant ki a színházpadra. Egyszerre tűnt fel a 3 Kázmérral a Népszínházban s alig pár hónappal első sikere után, már egy második darabban állott elő s első bemutatott eredeti szerzője lett a vigszházának.

Pedig Beöthy László nincs több huszonhárom éveánél . . .

A múlt hétnek azon az estéjén, a melyen Pálma y Ilka Szép Helénát játszotta a budai színházban, a fából épült szellős műcsarnok előtt össetalálkostam a Béni bácsi fiatal szerzőjével.

Gratuláltam neki a sikeréhez.

Melegen megragta a kezemet. A készszoitásból kiérszett, hogy hazai szerző nem igen szokta meg az ilyesmit íróársai részéről

s annál mélyebb hálát érez az ilyen gratulációra. A készszoitás közben eszembe jutott a Mascagni nyakkendője, s elgondoltam, hogy nem cselekedném egészen haszontalan dolgot, ha ott nyomban egy parázs kis interviu-be ugratnám bele az én fiatal szerzőmet, a mely felderitené Béni bácsi megszületésének a homályát.

Utóvégre ha Sardou, Bissou meg a többi francia szerzőnek, még csak megírandó darabja annyira érdekel bennünket, talán csak érdekelhet az is, hogy mi egy eredeti bohózat megszületésének a története.

Megszólaltattam hát a Béni bácsi szerzőjét, aki egy pár ügyesen alkalmazott keresztkérdés alatt, következőleg vallott:

— A Béni bácsi-t voltaképen Sipulusznak köszönhetem. Valami francia könyvet olvastam, (a címére már nem emlékszem) s a szerkesztőségben erről a könyvről beszélt nekem, a melyben valami bolondos történet volt elmondva egy házasságról. Mialatt Sipulusz beszélt, eszembe ötlött, hogy nem rossz bohózat-thé...a lenne egy nászutra induló ifju házaspárnak a története, a melyről időközben kitudott, hogy a házassága valamelyes okból érvénytelen . . . A nászutas fiatal asszonykának lehetne például valakije, például egy nagybátyja, aki abban a hiszemben, hogy a fiatal pár házassága érvénytelen, mindenütt nyomában van az ifju párnak, nehogy a

család becsületén valami föltocska essék . . . És ezzel megszületett Béni bácsi, a „Szípkorka család becsületének óra.“ A théma egy kicsit borsosnak ígérkezett, de eszembe jutott Bissou az ő Pont-Biquet-jével. meg a Válás után-nal és isten nevében nekifogtam a munkának.

— És mennyi idő alatt irta a darabot?

— Oh, nagyon röviden végeztem vele.

Mindössze három hét alatt a szerkesztőségi munka szünetelése közben. Azt hiszem, a gyors munka észre is vehető egy kissé a darabon, de hát fiatal vagyok még és ráérek még az átgondolt, jól megfontolt munkára. Az én koromban ez tán még nem is lehetséges . . .

Ennyi volt az, a mit Béni bácsi szerzőjéből ki birtam srófolni. — Mellékesen megjegyzem, hogy honvédhuszárhadnagyi uniformisban volt, mert épen asnapra behívták huszonnyolcnapi fegyvergyakorlatra. Es az apró részlet is van talán olyan érdekes, mint Mascagni nyakkendőjének a színe.

Igen, Béni bácsi szerzője ez idő szerint a nyári hadgyakorlatokon issad, míg a közönség jóízűeket mulat darabján a jól ventillált Vigszházának nyáron is hűvös nézőterén.

Márkus József.

Napirend 1896. augusztus 28-án.

Naptár: péntek, aug. 28. — Róm. kath.: Ágoston. — Prot.: Ágoston. — Görög-kel. (aug. 16.) Dioméd. — Zsidó: Elul 19. — Nap két 4 óra 58 perckor; nyugszik 6 óra 30 perckor. — Hold két este 8 órakor; nyugszik délelőtt 10 óra 21 perckor.

Időjárás: hőmérséklet 17-5 Celsius fok meleg, légnomás 750 Kihátás a központi meteorológiai intézet jelzése szerint: enyhe idő és eső várható.

— **(A polgármester a városházán.)** Aidinger János, kir. tanácsos, polgármester, ki a július 30-diki katasztrófa alkalmával szintén megsebesült, ma délelőtt egész váratlanul megjelent a városházán. A polgármester közári birtokáról belátogatott ma Pécsre és elment a városházára is, hol a jul. 30-diki katasztrófa óta ma volt először. Benézett az elsőbrangu tisztviselők szobáiba s rövid látogatás után ismét távozott. A polgármester a városban is csak rövid félnapot töltött s a Hajó-ban megebédelvén, visszatért közári birtokára.

— **(Lajos napja.)** „A siklói ellenzéki kör s polgári dalárda és olvasó-egylet“ Lajos napját szokott módon folyó hó 26 án este a Pelikánhoz címzett nagyvendéglő kert-helyiségében szép számú közönség jelenlétében ülte meg. A polg. dalárda a himnust elénekelte, mely utána két kör nevében Szűcs Dániel az ünnepélyt pár szóval megnyitotta. Majd Petőfi „Tied vagyok, tied hazám“ kezdetű dalának elzengése után az ünnepi beszédet, a rendező bizottság által erre előre felkért Rédei Károly tanár és lapszerkesztő tartotta meg, melyben összehasonlítá Kossuthot gróf Széchenyivel. Felűntette Kossuthot, mint szónokot, kiemelve hogy míg a régi római s görög híres szónokok, majd e században a különböző országok szónokai csak saját nyelvükön tudták a népet buzdítani, lelkesíteni, addig Kossuth Európa s Amerika különböző nyelvű lakosait egyiránt lángra gyújtotta és ezzel kiadott országunkat a művelt világgal megismertette. A nagy figyelemmel hallgatott beszédet ezrei rekesztette be: „Éljen köztünk örökké Kossuth emléke, éljen a független Magyarország!“ Ezután a dalárda elénekelte a „Ne sirj, ne sirj“ dallamára Pósa Lajos egyik alkalmi költeményét. Majd előállt Kozma József dalárdai tag s a szokott szép előadásával, a jelen voltak figyelmét teljesen lekötő szónoklatával elszavalta Kormay Istvántól a „Kossuth“ című költeményt, mely nagy — igen nagy tetszést aratott. — A dalárda még elénekelte az „Insurgensek indulóját“ S ezután megkezdődött a tánc, melynek csak a pirkadó hajnal vetett véget.

— **(Értekezlet a cukorgyár ügyében.)** A mai nap vettük a következő meghívót: „Tudatában azon nagy előnyöknek, a melyek a tervbe vett Pécsi cukorgyár létesítésével vidékünk közgazdasági viszonyaira kihatnának, a közérdek iránti kötelességünknek tartjuk ezen üdvös mozgalmat támogatva, a szóban forgó vállalat létesítését elősegíteni. E célból f. évi szeptember hó 5-én, szombaton délelőtt 10 órakor Pécsen a vármegyeház nagytermében tartandó értekezletre ezennel tisztelettel meghívjuk és a midőn az értekezlet tárgyát képező fontos ügyre való tekintettel szíves megjelenését kérjük,

együttal ide mellékelve megküldjük a létesítendő cukorgyár kérdését megvilágító emlékiratot. Teljes tisztelettel Pécs, 1896. augusztus 25. Kardos Kálmán, Baranyavármegye főispánja. Szily László, Baranyavármegye alispánja. Aidinger János, Pécsváros polgármestere. Ottocska Géza, a gazdasági egyesület elnöke. Szily Tamás, a gazdasági tanács elnöke. — A cukorgyár a kibocsájtott „Emlékirat“ szerint 1.200.000 frt tőkét igényel s 900.000 frt részvénytőkével s 300.000 frt kölcsönösszeggel alakul meg, ha az értekezlet a tervet elfogadja.

— **(Polgári fiiskola Pécsen.)** Megirtuk hónapokkal ezelőtt, hogy Kondor Béla, a felsőkereskedelmi iskola igazgatója, polgári fiiskola felállítását tervezi s erre a közoktatási minisztertől engedélyt is kért. Az engedélyezési leirat tegnap érkezett meg a miniszteriumtól s így városunk oktatási intézetei szeptember hóban egygyel szaporodni fognak. Még pedig egy olyan intézettel, mely eddig is égető szükségesnek mutatkozott s melyet most, hogy megnyílik, valóságos nyereségnek kell jelezniünk közoktatásunkra nézve. A polgári fiiskolával teljes számú lesz a fiainkat a gyakorlati életpályákra előkészítő iskolánk s ezt eleve is ajánljuk a szülők figyelmébe, addig is, míg az iskola megnyitáról, szervezetéről és a beiratásokról hirdetményileg fogja tájékozni a szülőket az igazgatóság.

— **(Házasság.)** Rosenberg Dezső pécsi kereskedő, jövő hó 3-án tartja egybekelését Frank Hermannel, Frank Jakab, buzsaíki kereskedő és földbirtokos leányával.

— **(Műkedvelőink seneppróbája.)** Nemes szívű fiatal csemetéink tegnap délután 5 órakor tartották első zeneprobájukat. E sorok írójának szerencséje volt hallhatni ama széphangu kis énekesnőt, kit tanítómesterük annyira figyelemre méltónak tart; és meg kell vallanunk, hogy egy fiatal, 13—14 éves kis leánynál ily tömör, vendkivüli mély alt hangot alig tétéleztünk fel, és mégis úgy van. Két dalt fog énekelni, természetesen a másodikat csak az esetben, ha a közönség az első után még továbbra is hallgatni akarja Jónás Jancsi igazi magyaros verével kísért dalait. A karoknál már bajosabb egy kicsit a dolog, nem lévén a karmester pultján dirigens, hanem maga a zenészprimás húzza a vonót azon helyen, hogy a fiatal énekesek legalább egy darab cigányt láthassanak, mert a többi szerintök mind elbujt, ami sehogysem tetszik a mi csemetéinknek, nem lévén hozzá szokva ama beyreuthi-féle Wagner-cyklusokhoz, hol a muzsikusat a föld alá bujtatják, nehogy az énekdeklamációt zavarják. A magyar szereti a cigányt látni, mikor jókevében dalol, még a vállára is támaszkodik, hogy minél édesebben szívja lelkébe a nyirettyű hangjait, a mi persze a színházban nem lehet, ezért aztán haragosak a mi kis és nagy műkedvelőink. De hát azért dalaik így is sikerülnek, a mit majd a publikum is tapasztalni fog a f. hó 30-diki műkedvelői előadás alkalmával a színházban.

— **(Baranyaiak a kiállításon.)** Tegnap reggel érkezett meg az 1000 főből álló baranyamegyei gazdasági csoport Budapestre

a kiállítás megtekintése végett Ottocska Géza, a baranyamegyei gazdasági egyesület elnökének vezetése alatt, ki az egész felrándulást Vörös Mihály titkárral egyetemben szervezte. Fél nyolc órakor robogott be a jászévfárosi pályaudvarba különvonatuk s itt Kovács Gyula dr. pár szóval üdvözölte őket, asután megindult velük a kiállítási barakkokba. A mint a széles ut mentén kifejlődött a csapatuk, akkor látszott csak meg, hogy micsoda gyönyörű nép ment fel vármegyénkbel. Jórészt tehető telkesgazda a férfiak, a kinek a kaputos szabásu ruházatán és a büszke, nyugodt járásán meglátszik a jólét és a tehető ember imponáló önbizalma. Az asszonyok a legfestőbb ruházatot hordja, a melyet még eddig nem látott a főváros népe. Csipkés patyolatból való ingváll alatt virágos selyempruzslik feaszul a derekukon, a melyhez harmonikus illik a könnyű fehér alig térdig érő bokorugró-szoknya, alól széles, tarka selyemsávval. A formás lábszárakat fehér vagy kék stráfos harisnya takarja, mely a magas száru fűzős és színes cipőben végződik. A menyecskék hátul a kontyukon selymes főkötőt, a leányzók tarka pártát hordanak. Tessék most már ehhez elképzelné a valódi magyar asszony nemes, szép arcvonásait, gömbölyű, izmos termetét, a negédes, rángatózó járását és bizony könnyen megeshetik, hogy az Ormányság asszonynepe kapja meg a legszebb magyar fehérszínű dicsőséges jelzőjét. Kovács dr., aki szerette volna ezeket a szépséges asszonyokat valami ünnepség formájában megmutatni a kiállítás közönségének, felszólította őket, hogy rendezzenek valami mulatságot a faluban, vagy álljanak be násznépnek egy baranyai lakodalomhoz. Szinte méltatlankodva utasították el ezt az ajánlatot. — Már mi csak megmaradunk így, a hogy vagyunk, nem szorultunk a maskaraságra! Különösen a férjurak tiltakoznak es ellen, mert mikor a kíváncsi asszonynepe már érdeklődni kezdett, hamar feltámadt bennük a féltés ördöge. Délelőtt voltak a területen és mindenütt nagy feltűnést keltve, szemlélték a pavillonokat.

— **(Pártszervekedés.)** A tolnavármegyei függetlenségi és 48-as párt központi igazgató-választmánya folyó évi szept. hó 6-án Szegzárdon, a Szegzárd szálló éttermében ülést tart. hogy megbeszerte hozzáfogjon a szervezkedéshez és a jelöltek személye iránt is határozatot hozzon. A pártot Boda Vilmos országgyűlési képviselő hívta egybe, a kit erre a központból szólítottak fel.

— **(A pécsi polgár büszkesége.)** Nemsokára bohózatot lehet írni a „Pécsi polgár“ címmel s annak akár öt felvonáson keresztül bő anyagot szolgáltat városunk lakossága némely rétegének az a büszkesége, hogy ő „pécsi polgár“ s ilyen minőségében nem parancsol neki senki, tehet azt a városban, a mit akar. E büszkeségnek legújabb megnyilatkozását vesszük ma a rendőrségtől a következőkben: Finta Ferenc, tettye-utcai hentes, tegnap este negyedtíz óra tájban sebes vágatva jött ki a Ferenciek utcájából s épen oly sebes vágatva akart a király-utca felé hajtani. A király-utca tele volt a rendes esti sétáló közönséggel s e miatt a sarkon álló rendőr elébe lépett Finta kocsijának és csen-

des, lépésben való menésre hívta fel azt. Finta azonban nem akart kötélnek állni, a mert a rendőr azt is észrevette rajta, hogy egy kisé be van csipve, nehogy még valami balesetet okozzon a Király-utcán, egy másik rendőr segítségével megfogta a lovak szabláját és elvezette a Széchenyi-térre a ciszterci gimnázium épülete felé. Míg ez sikerült, addig azonban nagy publikum verődött össze Finta haragjának és megsértett büszkeségének alapos káromkodásokban való kitörése miatt és igen sokan gyönyörködtek a „pécsi polgár“ büszke fellépésében, a kinek nem parancsol a rendőr és arra s úgy hajt, a hová s amikép akar. Node mégis el bírták terelni a kevésbé járt térre s azzal a megnyugvással állt vissza posztjára a kötelességét teljesítő rendőr, hogy a Mária-utca felé hajt haza az akaratos polgár. Azonban nem úgy történt. Finta megkerülte kocsiával a belvárosi templomot, ismét visszahajtott a „Nádor“ előtt s örült vágatásban törtetett el a mit sem sejtő rendőr mellett be a Király-utcába. Utána szaladni hiábavaló lett volna már s ő ott vágatott végig lovaival a nép között. Nos hát ilyen az a bizonyos „pécsi polgári“ büszkeség; csakugyan bebizonyítja, hogy neki nem parancsol a rendőr s inkább kényszerve veszedelmebe rohan, semhogy engedne a büszkeségéből. S még szerencse, hogy nem okoz veszedelmet vagy kárt másoknak akkor, mikor felébred benne a „pécsi polgár“ s nem nézi, mi szabad, mi nem? Jól van ám; de mit várjunk akkor a falusiaktól s hogy lépjen fel a rendőr az ellen az idegen, falusi kocsis ellen, a ki a falujában akárhogy kergeti a lovait, senki sem figyelmezteti rá s ha bejön Pécsre, akkor sem tudja, hogy mi szabad és mi nem, s nincs is hozzászólván a vigyázatos, lassu hajtáshoz!?

— **(Orvvadászok.)** Feuerstein Emil és Flaschits József baranya-mágocsi lakosok már régóta tapasztalták, hogy az ő vadászterületükön idegenek gazdálkodnak. Elhatározták, hogy meglesik őket és e célból több bedmagukkal kimentek lesre. Ott is értek több mekényesi parasztembert és midőn kérdőre vonták őket, még ezeknek állt feljebb és szóváltás után Feuersteint és társait véresre verték. Másnap ezek bejelentették az esetet a mágocsi rendőrségnél, mely megindítván a nyomozást, a tetteseket elfogta. 16 polgárembernél tartottak házkutatást és mindegyiktől elazadték az engedély nélkül tartott fegyvereket, minthogy egyéb nagyobb büns cselekmény is nyomja az orvvadászok lelkiismeretét, a csendőrség a kutatást tovább folytatja. Az elfogott orvvadászok ellen a följelentést már megtették a sásdi járásbíró-ságnál.

— **(A patikárius kisasszonyok)** A betegségben szynlódó idealista arany ifjúság testi és lelki fájdalmait nem kevésbé fogja enyhíteni az a körülmény, hogy a keserű orvosi rendelvényeiket a gyógyszerárakban alkalmazandó patikárius kisasszonyok fogják megédésíteni. A nőknek gyógyszerész-pályára való lépését ugyanis belügyminiszteri szabályrendelet most lehetővé teszi. A vallás- és közoktatási miniszter hivatalosan közzé teszi most, hogy gyógyszerészgyakornokul ezentúl a megkívánt előképzettséget

igazolók nők is felvehetők. A felvétel csak esetről-esetre lévén megadható, felhívja a miniszter a törvényhatóságokat, hogy olyan esetben, midőn nő kérelmezi a gyógyszerészgyakornokká leendő felvételt, a kellően felszerelt kérvényt a belügyminiszterrel egyetértőleg való végleges döntés végett a tiszti főorvos véleményének kíséretében mindenkor a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez terjessze fel.

— **(Öngyilkosság.)** Tegnapelőtt d. e. 11 órakor L a k i Imréné szül. Ditrich Éva, negyvenkilencéves asszony, Málomban a lakása konyhájának kéménygerendájára felakasztotta magát. Az asszony egyedül volt otthon és úgy látszik, pillanatnyi elmezavarban követte el az öngyilkosságot, mert semmi oka sem volt rá. Két ismerőse, Kontra Antal és F adler Éva, málomi lakosok éppen látogatóba mentek hozzá és rémülve látták, hogy felakasztva függ a kéménygerendán. Nem teketóriáztak azonban vele sokat, hanem levágták és igyekeztek életre hozni. A mi azonban sikertelen volt, mert már nem volt a felakasztott asszonyban egy szikrányi élet sem. Ma temették el az egész falu részvéte mellett.

— **(A csendőrök nyelvismérete.)** A magyar és horvát, de különösen az osztrák csendőrségnek már rég érezhető hibája volt, hogy a közös hadseregből áthelyezett altiszteknek nem volt kellő nyelvisméretük, vagyis nagyon kevés azok száma, kik a szolgálati nyelven kívül más nyelvet is tudnak. A honvédelmi miniszter kértére a közös hadügyminiszter rendeletileg kimondotta, hogy ezután csakis oly közös hadseregbeli altisztek folyamodhatnak valamelyik csendőrséghez való áthelyezésért, akik a hivatalos nyelven kívül az állam ama részében használt nyelven is beszélnek.

— **(Előkészület a rezervista-életre.)** Egy helybeli mészáros segédjének holnap kell berukkolnia a tartalékosok fegyvergyakorlatára. A mészáros tegnap megbizta a segédet, hogy menjen el egy bevásárlási könyvvel vásárolni a kasszirozza be a hátra lévőket. A segéd el is ment s még ma reggelre sem tért vissza. A mészároost ma reggel aztán figyelmeztette egy ismerőse, hogy a segédje — katonaruhába öltözve — egy kocsiában mulat. A mészáros — a kit a segéd már háromszor megkárosított, zsebredugván és elmulatván a bekasszált pénzeket — rosszat sejtve, egyenesen a rendőrségre sietett s előadván a panaszát, kérte, hogy a segédet a kit G y u g y i Józsefnek hívnak, tartóztassák le, mert alapos gyanuja van, hogy ismét elsikkasztotta a bekasszált pénzt, a mi 30—40 frtot tehet ki. A rendőrkapitányság felvette a mészárosnak, W e i s z Mórnak panaszát s aztán megkeresést intézett a 44 ik gyalogezred parancsnokságához, hogy a kötelékébe tartozó s már előre mundérba bujt rezervista ellen indítsa meg a vizsgálatot.

— **(Kinek szól?)** Érdekes sületlenségeket szül a tudatlanság. A postahivatalnál szemeltük ki az alábbi levelezőlapot, melynek címzési oldalán a következő levéltartalom olvasható: „Keljt, Levellem, 1896 ik, év május, 22, szeretet hű párom kívánom az istettől hogy, ezenpársor, irásom fris és aleg job

egőség bentlalassa hálaazietnek egéesegek vagyunk mlhez hasolot kívánunk.“ Azt azonban, hogy kit, hol érjen es a pár sor frisa egézségben, nem írta rá a feladó.

— **(Beiratások az izraelita iskolában.)** A pécsi izr. fiu- és leányiskolában az 1896—97. tanévre szóló beiratások f. évi augusztus 30., 31. és szeptember 1-én délelőtt 8—12-ig eszközöltetnek. Az első osztályba lépő tanulók igazolni kötelesek, hogy 1896 ban a 6. életévet betöltötték, illetve betölteni fogják és hogy a himlővédtetés rajtok megtörtént. A szükséges adatok feljegyzése céljából kívánatos, hogy a gyermek szülője vagy gyámja a beiratásnál jelen legyen.

— **(Háztűznéző tolvajok.)** Az éjjel 11 óra tájban nagy rémületben voltak az alsó puturluk-utca egyik házának lakói. Az egész háznépből csak két asszony, három leány és egy tizenkétéves fiu volt otthon, a férfinépség kint dolgozván a szőlőben s képzelt rémületük, mikor a jelzett időben zajt hallottak az udvarban. A zajra első ízben meg se mertek moccanni és remegve hallgatták, hogy mit csinálnak kint az udvarban az éjszakai vendégek. Azok pedig sorba járták a tyuketrecet, meg a ludak ólját s megfeszegették a pinceajtót is. A tyuketrecben azonban nem találtak többet 3 darab fiatal jércénél, míg a ludak ólja teljesen üres volt, négy szép hizott libát a tegnapi hetipiacon adván el abból az egyik lakóasszony. Mikor a pince ajtót kezdték feszítgetni az éjjeli vendégek — a kik vagy hárman lehettek — a háznép közül egy menyecske már nem állhatta tovább és a szobaablakot kinyitván, segítségért kezdett kiabálni. Az udvarban erre elcsendesült minden s az éjjeli vendégek hanyatthomlok átvették magukat a kerítésen és elmenekültek. Hogy kik lehettek a háztűznéző tolvajok, ez irányban majd megindítják a vizsgálatot.

— **(Elgázolt kis leány.)** Ma délelőtt 9 óra tájban a hegyalja-utcán egy sebesen vágató parasztkocsi elütötte az utcán menő B é r e s Juli, hétéves kis leányt, a ki Bányatelepre igyekezett ki szüleikhez. Csak a véletlen szerencsének köszönhető, hogy a kis leány sérülést nem szenvedett, mert úgy került a kocsi alá, hogy a kerekek hozzá sem értek. Csak a nagy ijedtségtől állt el pár pillanatra a szava, mialatt a vigyázatlan kocsis úgy elhajtattott, hogy nem volt felismerhető.

— **(Karambol gyerek és ember között.)** Ma délelőtt 11 óra tájban a pályautcán levő egyik vendégfogadó udvarából sietve szaladt ki egy üszöghi ember, hogy egy előbb onnan kihajtott kocsiról le ne maradjon. Épen akkor futott el a kapu előtt egy hétéves fiu, W e r k e c Ferenc, asztalosinas. És a második pillanatban az ember és a gyerek összetűzköztek úgy, hogy a fiu hanyatt zuhant a földön, az ember pedig ráesett. Ez utóbbi nyomban felugrott, de a fiu pár pillanatig eszméletlenül feküdt s csak aztán tért magához. Szerencsére sérülést nem szenvedett s az ijedtségen kívül más nem is érte a furcsa karambol miatt.

— **(Életunt gyerekek.)** Egy hássági földmives családjának volt tagja a kis Árv a Márkus, egy tizenhárom éves gyerek. A fiúnak nem Árv a neve, ezt csak úgy adták rá, mikor ezelőtt tizenegy évvel úgy találták a hássági határban elhagyatva, egyedül. A jó emberek felnevelték s az egész falu Árv a Márkusnak nevezte. A gyerek csendes, magába vonult volt s bár nevelő szülei csak úgy szerették, mintha édes fiuk lett volna, még sem érzett soha semmi kedvet az élethez. Mostanában különösen szomorú volt s a mult vásárnap eltűnt hasulról. Azóta hiába keresik; nem találják sehol és attól félnek, hogy valahol elemészette magát az életunt fiu. — Egy másik életunt gyerekről pedig tolnai levelezőnk ad hirt. Egy ot tani kereskedőnek tizennégy éves inasa, tegnapelőtt gyufaodatot ivott öngyilkossági szándékból. Tettét azonban még idejekorán meg bánta s ő maga kéretett magához orvost, a ki aztán ellenszert adott be a gyerekek s ez ma már minden veszélyen tulvan. Öngyilkossági kísérletének okául ő is életuntségát emlegeti. És mondja meg valaki, hogy vannak még gyermekek a világon!

— **(A szezonból.)** Kezdünk márlas san-lassan az ugorkaszezonnak végére járni. A napok mindig rövidebbek lesznek. Valami sajátos hangulat szállja meg lelkünket s úgy véljük, mintha a közeledő évad szellőjét éreznők magunk körül. Pedig, hol még az őszi? A fürdőzők és nyaralók közül a tengerek s tavak mellől és a falulról már többen visz

száérkeztek, úgy hogy az utcákon már határozottan több ismerőst lát az ember; vége lesz hát nemsokára az ugorkaszezonnak; a kiállhatatlan csendet és kihaltságot vidám elevenség és pezsgó élet fogja felváltani, ami különösen nekünk, ujságíróknak felette kedves dolog. Csak a jól mulató szalmaöszvegyek (mind férfi — mind nő) és diákok sajnálják csak, hogy nem is két hét már és vége a fürdőszezonnak, illetőleg az áldott vakációnak a maga ezer kényelmével és semmittevésével. Igen, nem is két hét már és ismét sorakosni fognak egymás mellé, hogy a jövő megélhetésre erőt és képességet szerezzenek maguknak a szellemi kincsek magtárából. Pár nap mulva megnépesülnek a kávéházak és mulatóhelyek fiatal dandyjeinktől, a diákoknak, skizeknek és betliknek ugyancsak meggyűl majd a dolguk. — Az egész vonalon lassan lassan megindul a munka, szóval visszazökentünk a megszokott kerékvágásba s az emlékezetnek adjuk majd át szünidei élményeinket, hogy helyt adjunk a mindennapi gondoknak.

— **(Lopott méz.)** Kis s Jákó magyar-üröghi lakóstól tegnap éjjel eddig még ismeretlen tettesek, egy kaptárt tele mézzel a kertből elloptak. A kaptárból épen előtte való nap telepítette át a gazda a méheket egy másikba s így a mézzel telt kaptár épen kapóra jött a tolvajoknak. Elvitték anélkül, hogy egy két méhszurást kaptak volna. Most keresik a méztolvajokat, a kiknek keserű lesz még a lopott méz.

— **(Fegyvergyakorlatok határ-ideje.)** A honvédelmi miniszter tegnapelőtt átírt a város és megye törvényhatóságához, hogy kimutatást készítsen arról, hogy a törvényhatóság területén mikor kesdenek hozzárendes időben az aratáshoz s mikor végződnek az aratási, takarítási munkálatok. Erre a kimutatásra a honvédelmi ministeriumnak a fegyvergyakorlatok megtartását, illetve a határnapok kitzését illetőleg lesz szüksége.

— **(Kerékpár-induló.)** Csinos kis társas estélyt rögtönzött tegnap este a Pécsi Polgári Kerékpáros Egyesület a Rácz Gusztai által neki felajánlott „Kerékpár-induló“ bemutatása alkalmából. Az estélyen az egyesületnek közel negyven tagja vett részt — köztük az egylet hivatalos lapjának a szerkesztője is — kik nagyrészt családjuk kíséretében jelentek meg. Rácz Gusztai a főljánlott indulót csinos díszkötésben adta át az egyesület elnökének Walla Ferencnek és egyuttal zenekarával bemutatta azt, mely általánosan megtetszett, úgy, hogy a szerzőnek többször meg kellett ismételnie. A kerékpárosok vig poharazás és felkösztetések mellett éjjel utánig voltak együtt s csak azután oszoltak szét, egészen felvillanyozva a jó bor és a jó ütényű induló által.

— **(A töttősi családirtó.)** T a r d i Gyula, rugásdi lakos f. hó 25-én — mint az a pécsi csendőrőrs részéről mai napon a szolgabíróságnak bejelentetett — éjnek éjszakáján behatolt az ipja, Kovács-Lőrinc, töttősi lakos

XX.

Giovanni, bár hatvan éves volt, erős ember s bátorlelkű volt, mint a ki visszaemlékezett, hogy ő is katona volt Emmánuel gróf parancsnoksága alatt. Azért az éjjeli kirándulás egy ismeretlen veszély ellenében nem tölté el félelemmel, bár fegyvertelenül volt. Másrészlől Di Cardianának nevéhez intézett halk szavai, mint fénylő meteor az éj sötétjében, hatoltak az öreg szolga lelkébe s egészen más forgott eszében, mint életének kockáztatása.

Gyorsan a bástyához ment s mikor a nagy toronyhoz ért mely a négyszögű épület egyik sarkát képezte, óvatos léptekkel haladt előre.

Az ódon falak visszaverték a hold sugarait s nagy árnyékot vetettek a kastély háta mögötti meredély fáira és cserjékre, melyek Giovanninak jó buvóhelyül szolgáltak. De mikor az épülethez közel ért, óvatosabban, lehajolva ment előre, mert a meredély megvilágosodott s a kis cserjék csak időről-időre rejthették el.

A hol a cserjés ritkulni kezdett, Giovanni megállt s figyelni kezdett; de legcsekélyebb neszt sem hallott. Hol lehetett Di Cardiana marchese? bizonyosan a másik oldalon állt szinte óvatosan és figyelmesen, csak hogy egészen más szándékkal,

Giovanni meg sem mozdult, nem is lélezett, mint az előrsőn álló katonák az ellenséggel szemben.

Azokban egy kis féltékenységnek mégis kellett lenni a dologban; annak az ok nélküli féltékenységnek, mely gyakran befészkelte magát a férjek szívébe, kiknek nagyon sok megbocsátani valójuk van önmaguknak s kik annál igaztalanabbak nejk iránt, mennél vétkesebbek ök maguk.

Később megtudtam, hogy a fiatal marchese ur Párizban nem volt éppen példányképe a jó magaviseletnek. Gyakran hagyta nejkét egyedül, hogy bizonyos kétes jellemű nők után futkározzon, milyenekkel az a nagy Babilon bővelkedik és a kik szomjuságukat pezsgóval, éhségüket arannyal csillapítják. Cecilia marchesa nem nagyon bánta; egészen az olvasásba mélyedt s miután egyideig várt, nyugodni tért. Soha sem irt e felől atyjának, mert talán maga is jobban szerette ezt az állapotot.

De térjünk vissza a Cervia villába. Egy szép napon, mikor a család a teremben ült, egyik szolga azt mondta Emmánuel grófnak, hogy nébány nap óta gyanus külsejű embert lát ólálkodni a kastély körül.

Mikor egy éjjel kiment szobájának erkélyére, mely a kastély háta mögötti meredekség felett állt, olyanféle zajt hallott, mintha kövek gurultak volna le a meredekről s miután kihajolt, hogy megnézzé, egy embert látott a hold világánál, ki a meredeken négykézláb mászott fel. Mikor a fal tövéhez ért, egy ideig megállt, felnézett, mit a kémlelő szolga arra magyarázott, hogy az ismeretlen valami gonosz szándékból a helyet vizsgálja. A szolga semmit sem akart szólani, nehogy szükségtelen félelmet ébresztszen; de az eset

hásába és ott megakartá ölni Kovács Lőrincet, a napát és a saját feleségét. A családirtó ember kassával, konyhakéssel, borotvával és egy hosszú, hegyes végű vassal felfegyverkezve ment be a házba s ha ott nincsenek véletlenül Patácsi Elek és a fia, Patácsi Vince, helyesfai lakosok, hát a feldühödött ember végre is hajtja iszonyu szándékát és lemészárolja az egész családot. Patácsi azonban és a fia valahogy megfékeztek a gyilkolni akaró embert s időközben csendőröket hívtak, a kik épen az őrjáratot végezték a faluban. Minthogy ezek előtt is azzal fenyegetőzött a dühös ember, hogy legyilkolja az ipát, napát, meg a feleségét, — hát elfogták a csendőrök és ma bekisérték a pécsi kir. ügyészséghez. A családját kiirtani akaró ember Rugásdon lakott a onnan ment át, hogy rémületes szándékát végrehajtsa. A miben, szerencsére, megakadályozták s most csak többrendbeli életveszélyes fenyegetés miatt vonja majd a bíróság kérdőre.

— (Lakás-keresés.) Családapák, családanyák és serdültebb családtagok szomorú, fáradságos napokat élnek mostanában. Augusztus elsején a „fertály“ nevezetes napján a szokottnál is vehemensebben tört ki az elkeseredés a modern zsarnokok, a háziurak ellen, és nyilvánult töméntelen lakásfelmondásban. Az emberek kifogytak a türelemből, a lakásbér csökkenés reményéről, — a háziuraknak felmondtak és aligha volt még olyan mozgalmás, butorszállító ko-

csik által dominált november elseje, mint less most az őszaszal. A baj csak az, hogy ha az ember a régi lakást felmondja, ujat kell keresni és ezért élnek most keserves napokat a családoknak idősebb, lakáskereséssel megbísható tagjai. A lakáskeresők utja valóságos kis — kálvária: járni utcáról-utára, olvasni kimeresztett nyakkal minden magára kifüggesztett cédulát, balagni emeletekre föl, emeletekről le — már ez is kevésbé kellemes mulatság. De amíg az ember nem talál alkalmas lakást, addig csak hagyján, addig sarkalja a remény. Az igazi szenvedés, bosszuság, elkeseredés csak akkor kezdődik — és az a legkülönbözőbb dolog — amikor az ember talál lakást, amely alkalmas volna. Mert akkor a háziur megmondja — a lakás árát, megmondja az apró kikötéseket és kérdezősködik a lakáskereső magánviszonyai után. És azután akadnak vakmerő lakáskeresők, akik még alkudni is próbálnak! Ezek azt érik el, hogy a háziurak minden 5 perc elmúltával 40—50 forinttal „stájgerolják“ az illető lakás árát... Szomorú, keserves napok a lakáskeresés napjai, de szerencse, hogy itt is ragyog a szerencse csillaga: az hogy a háziurak látván, hogy novemberre milyen töméntelen sok lakás marad üresen, mégis csak engednek. És ha ez sem következne be, akkor nem marad egyéb hátra, mint megcselekedni, amit a hozzánk érkező sok panaszos levél egyike proponál megalakítani

a „lakásbérlők véd- és dac-szövetségét.“ Csak hogy e levél írója még nem ért rá a szövetség módosatait is megállapítani, mert — lakást kell keresnie.

— (Akik a legjobban izzadnak.) Ne zúgolódjunk a hőség miatt, hanem mi alatt könnyű nyári ruhában beülünk hűvös helyiségekbe, élvezzük a sok hűsítőt és törjük a fejünket valami új variáción, annak az igazságnak kifejezésére, hogy valóban nagyon meleg van — gondoljunk a szegény, derék fiukra, akik most sokkal jobban izzadnak, mint mi. Gondoljunk rájuk, akik mostanában a könnyű ruha helyett harminckilós cakumpakkal a vállukon harcolnak döntő csatákban, vér helyett izzadságukkal üntözik a csatamezőt, hűsítő helyett port nyelnek — és be fogjuk látni, hogy a mi életünk valószínű szibériai téli idill az ő állapotukhoz képest. Katonáéknál most járják a nagy idők; nagy tömegben harcolnak egymás ellen, ellepik a napsugártól égő tériót, erősen irigyelve az ellenség kitűnő állását, mert annak szuronyai az erdő árnyékából villannak ki. Persze nem éppen hadászati szempontból irigylik e kitűnő állást. Ezer szerencse, hogy vannak ennek a napsugaras életnek is árnyékos oldalai: az éjjeli gyakorlatok és a tábori élet, amelyeknek szintén most van az idejük. A katona-élet mostani öröme és buja eltart egészen szeptember közepéig, a mikor azok is, a kik ma izzadnak, velünk együtt fognak majd hűsölni.

isméltődött a következő éjszakákon, miért is elhatározta, hogy megjelenti a grófnak, a mint tette is.

Mikor Emmánuel gróf a szolga elbeszélését hallotta, mindjárt a környéket háborgató rablók jutottak eszébe s kiadta a rendeletet az elővigyázatra, hogy minden ajtót, ablakot bezárjanak. A többi az ő gondja.

Cardiana marchese semmit sem szól; elég volt neki azt kérdezni, hogy hány órákor szokott az ismeretlen jönni. Azt mondták, hogy úgy éjszákájában.

Nemsokára asztalhoz ültek s míg a gróf Don Bernardo plébánossal a rablókról s éjjeli látogatókról beszélt, Cardiana marchese mellette ülő nejének odasugta:

— Hiszi-e, asszonyom, hogy mindezek az elővigyázati és védelmi intézkedések szükségesek?

— Én? — kérdezé Cecilia csudálkozva. — Mi gondom van nekem rá? s miért kérdezi ezt?

— Mert nekem úgy tetszik, — tette hozzá a férj, — hogy olyan ember, ki minden éjjel eljön arra az oldalra, a melyre egy bizonyos ablak néz, a mit önnek meg tudok mutatni, előttem inkább szerelmes bolondnak, mint rablónak látszik.

A marchesa szigorú tekintettel nézett férjére, azután leütötte szeméit és nem szólt.

— De el fogom riasztani ezt a rablót vagy szerelmezt, akárki legyen is! — tette hozzá Cardiana mindig halkán és suttogva. És ezzel ő is elhallgatott.

Giovanni, a ki tiszteletteljes távolban állt imádott urnójának széke mögött, meghallotta ezt a rövid párbeszédet, mely azonban annyit mondott és annyi titkos körülményt magyarázott meg, melyen a szegény szolga régóta törte a fejét.

Giovanni régóta észrevette a marchese hidegségét neje irányában s Cecilia közömbös magatartását mikor férje mellette volt s mindenekfelett arcának halaványságát. S azt sem kell feledni, hogy Giovanni sokat tudott a múltból, abból a kalandos időből, mikor neki úgy látszott, hogy a leányka rokonszenvre ébred Castagnetto szép és méltó ifju ura irányában.

Éleslátásánál fogva, mely némelyik emberrel veleszületik, az öreg szolga azonnal átlátta, hogy bonyodalom rejlik az egész alatt, melyet neki minden áron meg kell figyelnie, hogy Di Cardiana marchese még az éjjel ki akar menni s neki követni kell.

Számításával hamar kész volt. Tizenegy óra tájban az udvaron sétált. Di Cardiana nem sokáig maradt szobájában; felöltözött, övébe két pisztolyt dugott s megszokott lovaglópalcáját vette kezébe.

Mikor Giovannival a lépcsők aljánál találkozott, csudálkozni látszott és kérdezte, hogy mit csinál.

— Virrasztok, marchese ur, A mai beszélgetés szeget ütött a fejembe. Talán méltóságodat is ez nyugtalanítja?

— Ó nem, hanem ki kell mennem. Ha már itt vagy, nyisd ki az ajtót s add ide a kulcsot. Visszajövet, majd kinyitom én magam.

A jó szolga szó nélkül engedelmeskedett. Mikor Di Cardiana kiment, úgy tett, mintha becsukta volna, de nyomban kinyitotta. Néhány perc múlva ő is kint volt s míg a marchese jobbra fordult, ő balra, hogy a kastély háta mögött, a bástya mentében a meredélyre menjen.

— (A kőkényiek és a bicikli.) Tavaly nyáron történt, hogy a kőkényiek határában egy biciklista elütött egy kis leányt. Azóta az esetet régen elfeledte maga az a biciklista is, de nem feledték el a kőkényiek, akik akkor megfogadták, hogy ha még egyszer arra kergebirkázik feléjük valaki azon az ördögszekerén, hát megemlegettetik vele a kőkényi fűzfavesszők subogását. És tegnap délután meg is mutatták, hogy megtartják a fogadásukat. Egy biciklista tévedt le valahogy hozzájuk, egy meredeken békésen gyalogolva lefelé s az abrakot nem kérő acéllovat maga mellett sétáltatva. Egyszerre lát felé közeledni egy csomó embert, kikről először azt gondolta, hogy elébe mennek és fogadni akarják a falu előtt, de aztán látta, hogy meg akarják verni. Az atyafiak ugyan csak emelgették ám feléje már messziről a kezükben levő botokat s ez volt a szerencséje, mert így még idejekorán megijedt s felkapván a vasparipára, úgy elkergebirkázott az emberek elől, hogy azok üthették bottal a nyomát. A milyen nagy haragot táplálnak a kőkényiek a bicikli ellen, megessett volna azouban, hogy ha el nem menekül előlük, öt fogják ütni a — nyoma helyett.

— (Garázda béresei.) Két pellérdi illetőségű béreslegény nagy patáliát csapott tegnap este 10 óra tájban egy kocsmában. Valami dolguk lévén Pécssett megtisztelték látogatásukkal a kocsmákat sorban egymás után s mikor rájuk jött az éjszaka, már alaposan be voltak illuminálva. Ilyen állapotban mentek be egy mezőszél-utcai bormérsébe, a hol mihamar összevesztek. Károly Balázs elment előttük a kocsmából, de ezek utána mentek s kint az egyik úgy fejbe vágta, hogy mindjárt kiömlött a vér a fejből. A vér láttára azonban elment a kedvük a további vitézségtől s úgy elszelleltek a helyszínéről, hogy nem is látták azóta őket.

Legújabb brilláns-ékszerek u. m. kar-kötők, gyűrűk, fülbevalók, haj-, mell- és nyaktűk, továbbá valódi arany, ezüst urinői órák és lánczok valamint valódiezüst és china ezüst iparművészeti tárgyak és különféle ékszerek igen dúsz választékban és igen mérsékelt áron kaphatók Schönwald Imre ékszer-gyárosnál Pécssett, Király-u. hattyu épület. Kívánságra fenti cég minden-hová választékot beküld.

Közgazdaság.

□ Járványmentes községek marhakiáltása. A földmivelésügyi miniszter a következő körrendeletet intézte az ország törvényhatóságaihoz, köztük vármegyékhez: F. é. márc. hó 29-én 22419. sz. a. kelt körrendeletem hatályon kívül helyezésével tudomásul vétel és közhírré tétel végett értesitem a törvényhatóságot, hogy az alsó ausztriai cs. és kir. helytartóság hirdeteméye szerint a ragadós száj- és körömfájás miatt az ausztriai forgalomból kitiltott magyarországi törvényhatóságok, nevezetesen Bács-Bodrog, Baranya, Fejér, Heves, Nógrád, Pest-Pilis-Solt Kiskun, Pozsony, Somogy, Sopron, Tolna, Vas, Veszprém, Zala vármegyék területéről ezen törvényhatóságok járványmentes községeiből az egészséges szarvasmarha Bécs Szt-Marxra a következő feltételek mellett továbbra

is bevihető: 1. A szállítványokat kísérő marhalevélen az állatok kifogástalan egészségi állapota, valamint a származási hely járványmentessége hatósági állatorvos által igazolandó. 2. Az ólomzárral ellátott vasuti kocsira, melyben az itt felsorolt vidékekről származó szarvasmarhát szállítják, riktó szinü „Seuchenverdächtige Thiere“ feliratu cédulákat kell ragasztani. 3. A szarvasmarhák Szt-Marxon az állatrakodó alsó részén rakandók ki és ha a foganatosított állatorvosi vizsgálat után egészségesnek találtattak, a szt-marxi vágóhid istállóiba, a legrövidebb uton elhajthatók. 4. A szarvasmarhák d. e. 9—12 óráig a vesztegvásáron eladandók s azután kizárólag a szt-marxi, untermeidlingi, gumpendorfi és hernalsi veszteglő istállóba szállíthatók át. 5. A vesztegvásárról az nap el nem vitt szarvasmarhák feltétlenül a szt-marxi vágóhidra szállítandók. 6. A szarvasmarhák 8 nap alatt levágandók. 7. A nem közvetlenül mészárosok számára eladott szarvasmarhák minden hét pénteki napján a vesztegvásárra felhajthatók.

□ Selyemtenyésztésünk selyemiparunk fejlődése 1880-tól 1895. évig. A földmivelésügyi m. kir. miniszterium országos selyemtenyésztési felügyelősége ily címen adott ki egy érdekes statisztikát, melyből egyelőre közöljük a Baranyavármegyére vonatkozó következő részüket: Megyénkben a selyemtermelők működése 1881 ben vette kezdetét. Azóta az összes kereset 199.062 frt 99 krt tesz ki, melyből a baranyavári járásra 31.222 frt 15 kr., a hegyhátira 7.692 frt 60 kr., a mohácsira 30.955 frt 12 kr., a pécsire 7.447 frt 30 kr., a pécsváradira 5.577 frt 71 kr., a siklósi 89.389 frt 83 kr., a szentlőrincire 23.788 frt 48 kr. s végül Pécs városra 2.989 frt 80 kr. esik. Megyénkben az országos selyemtenyésztési felügyelőség szederfa iskolákat a következő helyeken tart fenn: Mohácson, melynek területét a község engedte át s melyben 9050 drb. csemete van; Siklóson, szintén a község által átengedett területen, hol 3600 drb van; Dárdán, a herceg Schaumburg-Lippe által átengedett területen, hol 1650 drb csemete van s kiülteve lett 2906 drb.; Ócsárdon, az Engel Adolf és fiai által engedett területen, hol 2330 drb csemete van s kiülteve lett 5044 drb.; Görcegyőp. Egedy Sándor területén hol 2000 drb csemete van s kiülteve lett 1750 drb és Pellérdon, a megye törvényhatósága által átengedett területen, hol 3.870 drb csemete van s kiülteve lett 2970 drb. Végül a pusztatarcsai két faiskola területét a bar.-szentlőrinci főbérnökség engedte át s itt 4900 drb csemete van s 4892 drb lett kiülteve.

Somogy megyében a selyemtenyésztés 1887-ben vette kezdetét. Ez idő óta az összes kereset a következő volt: csurgói járásban 11.802 frt 59 kr., kaposvári járásban 7.217 frt 21 kr., lengyeltői járásban 2.938 frt 47 kr., marcali járásban 12.311 frt 12 kr., a nagyatádiban 25.385 frt 21 kr., a szigetváriban 26.904 frt 11 kr., a tabi járásban 8360 frt 71 kr., végül Kaposvár városában 863 frt 29 kr. Az összes keresete volt tehát Somogy megye népének a selyemtenyésztésből eddig 101.555 frt 84 kr. A megyében Szigetvárott, illetve Kaposvárt működő szederfaiskolák részére a faiskola területét Szigetvár, illetve Kaposvár községe engedte át s van a szigetváriban 3100 drb csemete, a kaposváriban, pedig 3200 darab.

Tolnamegyében 1880. óta működik a selyemtenyésztési felügyelőség. Ez idő óta összesen 606.608 frt és 52 kr volt a lakosság keresete, mely járásonkint a következőleg

oszlott meg: a dombóvári járásban 29.742 frt 26 kr., a dunaföldváriban 213.535 frt 26 kr., a tolnaiban 230.331 frt 67 kr., a simontornyaiban 93.300 frt 86 kr. és a völgysegiben 37.698 frt 70 kr. A szegvárdi faiskola területét, melyben 12.550 darab szedercsemete van jelenleg és már 19166 drb. lett átülteve, Tolnamegye törvényhatósága engedte át a szederfatenyésztés céljaira.

TÁVIRATOK.

— Szerbia kibékült velünk. (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Szerbia, hogy teljes kibékülését manifeszálja, amiért a magyar állam a szerb sertésekre kimondott határozat feloldotta és ezzel Szerbia közgazdasági helyzetén lényegesen segített, Szimics bécsi szerb követet hivatalosan küldi a budapesti ezredévi kiállítás megtekintésére. Szimics a kiállításon az igazgatóság fogja fogadni. E hivatalos manifeszáció után Szerbiából külön vonaton nagyobb számú szerb társaság fog a kiállítás megtekintésére Budapestre felrándulni.

— Változás a király uti programjában. (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A király az új utazási program szerint a csáktornyai hadgyakorlatok után szeptember 23-án nem Budapestre, hanem Bécsbe utazik, a honnan szeptember 25-én a Vaskapu megnyitására, Orsovára megy.

— Zavargó örmények. (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Konstantinápolyban tegnap fényes nappal az örmények az ottomán bankot megtámadták, számos szolgát és hivatalnokot megöltek, többeket megsebesítettek. Calice báró, osztrák-magyar nagykövet a külügyminiszter-től katonaságot kért az osztrák-magyar posta védelmére.

— Nem lesz parádé. (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Görliczből jelentik: A német és orosz császár szeptember 7-én leendő ünnepélyes fogadásának előkészületeit megváltoztatták; az ünnepélyes fogadtatást lerendelték. A megszorítások oka ismeretlen.

Laptulajdonos Felelős szerkesztő
SZAUTTER GUSZTÁV PLEININGER FERENC
TAIZS JÓZSEF
kiadó.

Hirdetések jutányos
áron vétetnek fel ki-
adóhivatalunkban.

TAIZS JÓZSEF

Pécsett,

Mária-utca 1. szám a királyi tábla átellenében.

Könyvnyomda, könyvkötészet, nyomtatványraktár, papirkereskedés.

Ajánlja a kor igényeinek megfelelő berendezésü

könyvnyomdáját

nagyobb művek, folyóiratok, körlevelek, számlák, falragaszok, meghívók, tánczrendek, hivatalos és gazdasági táblázatok, részvények, alapszabályok, névjegyek, stb. stb. elkészítésére.

könyvkötészete

fel van szerelve papirmetsző, sodronyfüző, perforirozó, számozó, aranyozó stb. géppel, melyek segélyével a legegyszerűbbtől a legdiszesebb munkáig minden elkészíthető.

Nyomtatvány raktárából

körjegyzői, papi és ügyvédi nyomtatványok jó papiron olcsó árért kaphatók.

Papirkereskedésében

nagy választékban kaphatók fogalmi, színes és fehér író papirok, különböző súlyban és minőségben; itató papirok, levélpapirok dobozokban, írotollak, tollnyelek, különböző színű tinták, gummi arabicumok, fehérneműt jelző tinták, kaucsuk bélyegző tinták, pecsétviaszok stb. stb. eféle cikkek, olcsó áron.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.